

А. О. Колотвін

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДОПЕРАЦІЙНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ ХОЛЕЦИСТИТ В ПОЄДНАННІ З ВІРУСНИМ ГЕПАТИТОМ

Військово-медичний клінічний центр південного регіону;
Одеський національний медичний університет.

Summary. Kolotvin A. A. **FEATURES PREOPERATIVE EXAMINATION ON PATIENTS WITH ACUTE CHOLECYSTITIS COMBINED WITH HEPATITIS.** -*Military-medical clinical center of the southern region, Odessa, Ukraine.* – To detect groups of risk of high infection danger by viral hepatitis B and C combined with acute cholecystitis is an urgent problem of modern surgery. 1554 laparoscopic cholecystectomies were done in acute cholecystitis patients from 2010 to 2015. At their administration to hospital all the patients have been subdivided into two groups on the basis of precise inquiry and presence of infection risk factors in past time. Inquiring of the acute cholecystitis patients and use of express tests allowed to determine hepatitis in 122 patients before operation and in 27 patients at early post-operative period. The results were proved later on by ELISA and PCR methods. Viral hepatitis patients had adequate preparation before operation and prophylaxis of complications which resulted in reduced surgical risks.

Key words: viral hepatitis, cito- tests, risk factor.

Реферат. Колотвін А. А. **ОСОБЕННОСТИ ПРЕДОПЕРАЦИОННОГО ОБСЛЕДОВАНИЯ БОЛЬНЫХ ОСТРЫМ ХОЛЕЦИСТИТОМ В СОЧЕТАНИИ С ВИРУСНЫМ ГЕПАТИТОМ.** Учитывая высокую заболеваемость вирусными гепатитами, выявления групп риска инфицирования приобретает важное медико-социальное значение. Вопросы организации и улучшения качества проведения скрининга вирусных гепатитов В и С в предоперационном периоде у больных острым холециститом остается актуальной проблемой хирургических стационаров. За период с 2010 по 2015 г.г. было выполнено 1554 лапароскопических холецистэктомий у больных с острым холециститом. При госпитализации на основе тщательного опроса все больные были разделены на 2 группы в зависимости от наличия факторов риска инфицированности в прошлом. Проведение анкетирования больных, госпитализированных с острым холециститом, позволило уже в предоперационном периоде путем выполнения экспресс-тестов выявить у 122 (7,8%) пациентов вирусный гепатит В и С, а в раннем послеоперационном периоде у 27 (1,7%) больных, что в последствии было подтверждено методами ИФА и ПЦР. Больным с вирусными гепатитами была проведена адекватная предоперационная подготовка, профилактика интраоперационных и послеоперационных осложнений, что позволило снизить риски оперативных вмешательств.

Ключевые слова: вирусный гепатит, cito - тест, фактор риска.

Реферат. Колотвін А. О. **ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДОПЕРАЦІЙНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ ХОЛЕЦИСТИТ В ПОЄДНАННІ З ВІРУСНИМ ГЕПАТИТОМ.** З огляду на високу захворюваність на вірусні гепатити, виявлення груп ризику інфікування набуває важливого медико-соціального значення. Питання організації і поліпшення якості проведення скринінгу вірусних гепатитів В і С в передопераційному періоді у хворих на гострий холецистит залишається актуальною проблемою хірургічних стаціонарів. За період з 2010 по 2015 р. р. було виконано 1554 лапароскопічних холецистектомій у хворих з гострим холециститом. При госпіталізації на

основі ретельного опитування всі хворі були розділені на 2 групи в залежності від наявності факторів ризику інфікованості в минулому. Проведення анкетування хворих, госпіталізованих з гострим холециститом, дозволило вже в передопераційному періоді шляхом виконання експрес-тестів виявити у 122 (7,8%) пацієнтів вірусний гепатит В і С, а в ранньому післяопераційному періоді у 27 (1,7%) хворих, що надалі було підтверджено методами ІФА і ПЛР. Хворим з вірусними гепатитами була проведена адекватна передопераційна підготовка, профілактика інтраопераційних і післяопераційних ускладнень, що дозволило знизити ризики оперативних втручань.

Ключові слова: вірусний гепатит, cito - тест, фактор ризику.

Вступ. На сьогодні населення нашої планети переживає пандемію вірусних гепатитів В та С [5]. Майже 800 мільйонів жителів Землі являються носіями вірусів двох найбільш важких видів гепатитів(вірусних гепатитів В та С), а більше 2 мільярдів– в тій чи іншій формі перенесли гострий гепатит В, близько 400 млн залишилися носіями HBsAg на все життя [2]. Дані статистики свідчать, що в Україні понад 1 млн осіб являються носіями вірусного гепатиту В, а близько 3% - 5% населення хворіє вірусним гепатитом С [4]. Враховуючи високу захворюваність даною інфекцією, виявлення груп високого ризику інфікованості вірусними гепатитами набуває важливого медико-соціального значення [1]. Питання організації і покращення якості проведення скринінгу вірусних гепатитів В та С в передопераційному періоді у хворих гострим холециститом залишається актуальною проблемою хірургічних стаціонарів [4].

Починаючи з 90-х років в країнах Східної Європи, та зокрема в Україні, відмічається один із найбільш високих темпів зростання захворюваності вірусними гепатитами в світі. Хворі наркоманією, які використовують внутрішньовенне введення наркотичних засобів, на даний час представляють найбільш небезпечну групу ризику у відношенні до розповсюдження гепатитів. Інфіковані громадяни можуть передавати інфекцію при сексуальних контактах. Шляхи передачі можуть виникнути, як в побути через інфіковані предмети при пошкодженнях шкіри, так і в косметологічних салонах при неякісній стерилізації інструментів, а також в медичних закладах при проведенні діагностичних та лікувальних маніпуляцій, гемодіалізі.

Мета роботи. Проаналізувати особливості діагностики вірусних гепатитів (ВГ) у хворих з гострим холециститом (ГХ) в доопераційному, інтраопераційному та післяопераційному періоді на основі виділення факторів ризику в групах хворих та з використанням імунохроматографічного аналізу.

Матеріал та методи. Досліджували сироватку крові та суцільну кров пацієнтів, госпіталізованих в хірургічний стаціонар Військово-медичного клінічного центру Південного регіону з діагнозом ГХ.

За період з 2010 по 2015 рік було виконано 1554 лапароскопічних холецистектомій у хворих із ГХ. При госпіталізації на основі ретельного опитування всі хворі поділялись на 2 групи залежно від наявності факторів ризику. Для опитування нами була створена анкета, в яку вносились загальні дані хворого, професія, внутрішньовенне введення препаратів, переливання крові, або стоматологічні, хірургічні та інших втручання. Першу групу склали хворі із факторами ризику інфікованості гепатитами. Цій категорії хворих крім загально клінічного аналізу крові, виконували імунохроматографічний аналіз крові. Другу групу склали пацієнти з негативними результатами опитування наявності факторів ризику в минулому. В першу групу хворих увійшло 522 (35,6%) хворих. У 1002 (64,4%) пацієнтів другої групи без наявних факторів ризику інфікованості вірусними гепатитами В та С виконували загально клінічні аналізи, cito-тести проводили по бажанню хворого, але якщо під час операції виявлялись ознаки ураження печінки, імунохроматографічний аналіз виконувався обов'язково.

Результати та їх обговорення. Проведення анкетування хворих, госпіталізованих із ГХ, дозволило в передопераційному періоді шляхом виконання експрес - тестів виявити із групи ризику у 122 (7,8%) пацієнтів ВГ В та С, а в ранньому післяопераційному періоді у 27 (1,7%) хворих. Ці результати у наступному були підтверджені методами ІФА та ПЦР. Серед госпіталізованих хворих с ГХ, пацієнтів з гепатитом В було більше, ніж з гепатитом С в 1,7 рази.

Висновки. Проведення опитування з виявленням факторів ризику і подальшим імунохроматографічним дослідженням дозволило в передопераційному періоді виявити хворих із вірусними гепатитами та вчасно провести адекватну передопераційну підготовку, профілактику інтраопераційних та післяопераційних ускладнень та знизити ризики від оперативних втручань. Проведення скринінгу хворих на наявність вірусних гепатитів на усіх етапах лікування дозволяє покращити післяопераційні результати. Проведене дослідження встановило вікові та гендерні особливості в обраних групах хворих. Розробка спеціальних індивідуальних опитувальників дозволяє покращити результати оперативного втручання. Перевага серед обстежених пацієнтів молодого працездатного віку з факторами високого ризику інфікованості надає проблемі розповсюдження вірусних гепатитів особливої соціально-економічної значущості.

Література:

1. Антонян І. М. Принципи застосування методик опитування в сучасній медицині / І.М. Антонян, О.І. Зеленський, А.В. Черенко, Т.С. Торас // Вісник проблем біології і медицини – 2011. – вип.4 (90). С. 15-18
2. Дзюблик І.В. Швидкі ІХА- тести для етіологічної діагностики інфекційних захворювань людини / І.В. Дзюблик, О.В. Обертинська, Я.О. Дзюблик, І.Ф. Самборська, О.В. Ковалюк, С.Г. Вороненко, Г.Г. Ковалишин, Т.В. Степченкова –к., 2013. – 94с.
3. Слабкий Г. О. Скринінгові дослідження в практиці сімейного лікаря: обстеження на виявлення раку передміхурової залози та гепатиту В : [метод. реком.] / за ред. Г. О. Слабкого. – К., 2011. – 25 с.
4. Туманский В.А. Интраоперационная иммунохроматографическая экспресс-диагностика вирусного гепатита С в ткани трепанобиоптатов печени. / Ю.А. Шебеко // Патология. – 2010, - Т.7.- №2. – С. 107-109.
5. Ющук Н.Д. Протокол диагностики и лечения больных вирусными гепатитами В и С., Е.А. Климова, О.О. Знойко. Российский журнал гастроэнтерологии, гепатологии, колопроктологии. - 2010. - №6. - С. 4-60.

References:

1. Antonian I. M. Principles on survey methods on modern medicine // News on problems biology and medicine - 2011. - Iss.4 (90).- P. 15 - 18 (Ukr.)
2. Dzyublik I.V. ИНА- rapid tests for etiologic diagnosis on infectious diseases on humans.- Kiev, 2013. – 94 p. (Ukr.)
3. Slabko G. O. Screening studies on family doctor practice, screening for the detection on prostate cancer and hepatitis B: [Method. Recommend.] / Ed. G. O. Slabko. - Kiev, 2011. - 25 p. (Ukr.)
4. Tumansky V. A. Intraoperative immunochromatographic rapid diagnosis on viral hepatitis C in hepatic trepan-biopsy material // Patologiya. – 2010. – Vol. 7. - № 2. - P. 107 - 109 (Rus.)
5. Yushchuk N. D. Diagnosis and treatment protocol on patients with viral hepatitis B and C // Rus.J Gastroenterology, Hepatology, Coloproctology. - 2010. - № 6. - P. 4 – 6 (Rus.)